

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/growth-2014-en

רפורמות במדיניות כלכלית 2014

תקציר בעברית

במסגרת "הולכים על צמיחה", מסתמך ה-OECD על מומחיותו בענייני רפורמות מבניות וביצועים כלכליים כדי לצייד קובעי-מדיניות בהמלצות לרפורמות להגברת הצמיחה. חמש עדיפויות לנקיטת צעדים זוהו עבור כל מדינה, על סמך יכולתן לשפר את רמת החיים החומרית לטווח ארוך באמצעות רמות פריון ותעסוקה גבוהות יותר.

הרפורמות המבניות הנדרשות בעדיפות הן, ככלל, בתחומים הבאים: רגולציה של שוק המוצרים ושוק העבודה, חינוך והכשרות, מערכות מס ורווחה, כללי סחר והשקעות, ומדיניות חדשנות. הדו"ח יוצא מדי שנה מאז 2005 בהתייחס למדינות ה-OECD, ומאז 2011 כולל גם את אינדונזיה, ברזיל, דרום אפריקה, הודו, סין ורוסיה (מדינות ה-BRIICS). דו"חות "הולכים על צמיחה" תורמים כבר שנים לתכנית העבודה הסדירה של ה-G20 בכיוון של השגת צמיחה חזקה, בת-קיימא ומאוזנת.

דו"ח הביניים סוקר את קשיי הצמיחה העיקריים הניצבים מול מדינות ה-OECD וכלכלות גדולות שאינן חברות ב-OECD, ואומד את ההתקדמות שהושגה במרוצת השנתיים האחרונות באימוץ רפורמות מבניות שמטרתן לטפל בקשיים אלה (פרק 1). התקדמות זו נבחנת לאור הכיוון הכללי של העדיפויות שזוהו ספציפית לגבי כל מדינה במהדורות הקודמות של "הולכים על צמיחה". ההשפעות הפוטנציאליות של רפורמות על יעדי מדיניות אחרים מלבד גידול בתמ"ג נדונות גם הן, בדגש על הבראת הקופה הציבורית, צמצום פערי איזון בחשבונות השוטפים וצמצום פערי שוויון בהכנסות.

הדו"ח מעדכן בנוסף את האינדיקטורים של ה-OECD המתייחסים לרגולציה בשוקי המוצרים (PMR). אלה מודדים את היקף החסמים הרגולטוריים לתחרות בענפים עסקיים שונים כגון רשתות תשתית (אנרגיה, תקשורת ותחבורה), שירותים מקצועיים והפצה קמעונאית (פרק 2). האינדיקטורים האמורים הפכו לכלי הנמצא בשימוש נרחב על ידי ממשלות לאומיות כמו גם ארגונים בינלאומיים וחוגים אקדמיים.

המסרים העיקריים

רפורמות במדיניות - התקדמות וקשיים

- המשבר כרסם בפוטנציאל הצמיחה של הרבה כלכלות מתקדמות, ואילו מספר כלכלות מתעוררות נתקלות בצווארי בקבוק. חזרה לצמיחה בריאה ובת-קיימא מחייבת רפורמות מבניות שאפתניות ומקיפות במגוון רחב של תחומי מדיניות.
- ממשלות המשיכו להתקדם בחזיתות רבות למרות הקושי לבצע רפורמות בסביבת צמיחה מוחלשת. קצב הפעולות שנוקטו בתחומים שבהם ניתנות המלצות מדיניות של ה-OECD האט במידת מה בשנתיים האחרונות, אך נותר גבוה משמעותית מן הקצב שנצפה לפני המשבר. אינטסיביות הרפורמות הגבוהה ביותר נרשמת עדיין באלה מבין מדינות גוש האירו הנתונות ללחצי שוק ישירים או נהנות מתכניות סיוע פיננסי.
- במסגרת רפורמות להגברת הפריון, דגש רב יותר הושם על פעולות להעלאת היעילות של המגזר הציבורי, לשיפור תוצרי מערכת החינוך ולהגמשת הרגולציה של שוקי המוצרים, ואילו פחות דגש הושם על מיסוי ותשתיות. בכל הנוגע למדיניות שוק העבודה ולמדיניות הסוציאלית במדינות שונות, פעילות הרפורמה הייתה עצימה יותר בתחומים כמו תכניות של פרישה מוקדמת לגמלאות, תכניות להבטחת הכנסה ולסיוע בחיפוש עבודה, וחקיקה להגנה על התעסוקה.
- למרות סימנים להתבהרות האופק הכלכלי בעת האחרונה, מדינות ממשיכות להיתקל בקשיים במגוון תחומים מבניים. מספר מדינות OECD ניצבות מול האטה בקצב גידול הפריון למרות השקעה גבוהה יחסית בהון מבוסס-ידע ובחינוך שלישוני איכותי (אוסטרליה, קנדה, ניו זילנד, בריטניה ושווייץ).
- במקרה של כלכלות שוק מתעוררות (אינדונזיה, ברזיל, דרום אפריקה, הודו, טורקיה, מקסיקו, סין, צ'ילה ורוסיה), הצורך לשפר את הגישה לחינוך איכותי, לטפל בצווארי בקבוק בתשתית הפיסית והמשפטית, וכן, ברוב המקרים, להביא יותר עובדים לתעסוקה בכלכלה הפורמלית הם צעדי המדיניות העיקריים הנמצאים בעדיפות.

- הימשכותו של שיעור אבטלה גבוה הוא נושא לדאגה בחלקים רבים של אירופה, אך במיוחד במדינות בדרום אירופה ובמרכזה, שם האבטלה ארוכת הטווח נותרה גבוהה, גם במקרים בהם שיעור האבטלה הממוצע ירד מאז המשבר. הגורמים התורמים לכך, המשתנים ממדינה אחת לשנייה, כוללים חסמים שונים ליצירת מקומות עבודה ולניידות עובדים, וכן תמיכה בלתי מספקת בחיפוש אחר עבודה ובפיתוח כישורים. במדינות דרומיות השייכות לגוש האירו, שפגיעת המשבר בהן הייתה הקשה ביותר, רפורמות נמרצות יותר בשוקי המוצרים צפויות לתרום להגברת השפעתן של הרפורמות הניכרות שישומו בשוק העבודה בשנים האחרונות.
- בכמה מדינות OECD עם קצב הזדקנות אוכלוסייה מהיר במיוחד (גרמניה, יפאן וקוריאה), שילוב יותר נשים בשוק העבודה והבטחת השתלבותן המלאה עודנו אחד מאתגרי המפתח, לצד הצורך להגביר את רמת הפריור בשירותים.
- במדינות עם פערי שוויון גבוהים במיוחד בהכנסות, אימוץ צעדים שהוגדרו בעדיפות אמור בעיקרון לתרום לצמצום התפלגות ההכנסות, גם אם עשוי להידרש לכך זמן מה. מצד שני, במדינות שחוסר האיזון בחשבונות השוטפים שלהן הוא בין הגדולים ביותר קיימים ככלל סיכויים מועטים לכך שנקיטת צעדים להמרצת הצמיחה תתרום משמעותית לצמצום הפערים הללו.

הושגה התקדמות בצמצום החסמים הרגולטוריים לתחרות

- אסדרה של שוקי מוצרים חיונית לתפקודן הטוב של כלכלות שוק, בעיקר לצורך הגנה על הוגנות השוק, אך גם לצורך השגת יעדים סביבתיים, בריאותיים ובטיחותיים. ברם, בכל שוקי המוצרים שבהם מתקיימת תחרות, על המסגרת הרגולטורית לעודד תחרות, ולא לחנוק אותה.
- במונחים ספציפיים יותר, הדבר מחייב לשנות תקנות היוצרות חסמי כניסה לשוק, מגבילות את יכולתן של פיזמות בשוק נתון להתחרות, מקטינות את התמריצים של ספקים להתחרות, או מגבילות את הברירות והמידע העומדים בפני צרכנים.
- העדכון שנעשה ב-2013 לאינדיקטורים של ה-OECD המתייחסים לרגולציה בשוקי המוצרים מלמד כי הרפורמות בתחום זה האטו בחמש השנים האחרונות, מגמה שכבר ניתן היה להבחין בה. עם זאת, מספר מדינות יישמו רפורמות משמעותיות במהלך התקופה האמורה – בפרט יוון, פולין, פורטוגל והרפובליקה הסלובקית.
- באופן כללי, מדינות רשמו התקדמות רבה יותר בחמש השנים האחרונות בהקלת ההגבלות על מכירת נכסים בבעלות המדינה, בצמצום השפעתו של פיקוח מחירים על התחרות, בייעול פרוצדורות מנהלתיות הנוגעות להקמת חברות, בשיפור הגישה למידע על תקנות ובביטול הדרגתי של נוהגים המפלים לרעה ספקים זרים.
- מחסומים רגולטוריים לתחרות נותרו גבוהים במספר תחומים, למרות התקדמות ניכרת שהושגה בהקטנתם מאז אמצע שנות התשעים. המקום הרב ביותר לשיפור, הן במדינות OECD והן בכאלה שאינן חברות ב-OECD, הוא בתחומים של בעלות ציבורית וניהול חברות ממשלתיות ושל חסמים רגולטוריים לכניסה לרשתות תשתית ולשירותים מקצועיים.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית. ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop

למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס':

+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

תר האינטרנט שלנו www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2014), , OECD Publishing.

doi: 10.1787/growth-2014-en